

Årsberetning 2023 - SF i Europa Parlamentet

SF i Europa Parlamentet

SF har to mandater i Europa-Parlamentet, Margrete Auken og Kira Marie Peter-Hansen. Margrete Auken er fortsat fuldt medlem af miljø- og sundhedsudvalget (ENVI) og borgerklageudvalget (PETI), hvor hun også er De Grønnes koordinator. Margrete er desuden næstformand i Europa-Parlamentets Palæstinadelegation.

Kira Marie Peter-Hansen er en af næstformændene i SF's politiske gruppe i Europa-Parlamentet, De Grønne. Derudover er hun fuldt medlem af beskæftigelsesudvalget (EMPL), fuldt medlem af økonomiudvalget (ECON), næstformand og De Grønnes koordinator i skattesnydsudvalget (FISC), stedfortræder og De Grønnes koordinator i ligestillingsudvalget (FEMM) og stedfortræder i Industriudvalget (ITRE). SF's medlemmer af Europa-Parlamentet sidder altså på centrale politiske områder som klima, miljø, sundhed, økonomi, beskæftigelse, skat, industri og ligestilling samt borgeradgang til Parlamentet.

Vores gruppe, De Grønne, er Parlamentets fjerdestørste gruppe med 71 medlemmer. Gruppen klarer sig godt og får både mere indflydelse og omtale, end størrelsen umiddelbart burde give, hvilket bl.a. skyldes den ret store enighed i gruppen og evnen til at finde kompromiser.

Tiden siden sidste landsmøde har selvfølgelig især været præget af krigen i Ukraine og inflationskrisen, men andre emner har også fyldt. Her følger nogle af de sager, der har været centrale i løbet af den seneste tid:

Skat og økonomi: Hvidvaskforhandlinger – og endelig en bund under selskabsskatten

Kira er både næstforkvinde for og De Grønnes koordinator i skattesnydsudvalget (FISC) og fuldt medlem af økonomiudvalget. De roller betyder, at Kira sidder med ved bordet, når Europa-Parlamentets linje i kampen mod skattely skal lægges.

Siden EU-Kommissionen i sommeren 2021 præsenterede en større pakke af lovforslag til at bekæmpe hvidvask, har Kira som ordfører på vegne af De Grønne kæmpet for at gøre reglerne bedre. I dag er de alt for hullede, hvilket blandt andet viste sig, da man ville sanktionere russere, der kom på sanktionslisten på grund af Putins krig i Ukraine: Det var simpelthen svært at finde ud af, hvad de mennesker ejer. Derudover fylder reguleringen af kryptovaluta en del i det arbejde.

I 2022 nåede vi også en anden vigtig milepæl: Nemlig en fælles bund under selskabsskatten i OECD-landene. Aftalen endte på 15 procent, og selv om vi gerne så den højere, er det et stort skridt fremad, af vi nu har en fælles bund. EU's ratificering af aftalen var dog lige ved at gå galt, da Ungarn og Polen tog den "som gidsel" for at få udbetalt tilbageholdte EU-støttemidler. Ratificering krævede enstemmighed, og de nedlagde veto for at presse de andre lande. Til sidst nåede parterne dog hinanden, og vi får nu en bund under selskabsskatten. Vi har dog ikke fået et godt værn mod Ungarns og Polens bøllemetoder, som de jo kan bruge igen.

Klima: Stort klima-år med lidt plads til forurening og cirkulær økonomi

Margretes arbejde i 2022 i miljøudvalget har i den grad været præget af EU's arbejde med at virkeliggøre de mange initiativer fra Kommissionens Grønne Pagt fra december 2019.

Dette gælder især på klimaområdet, hvor der for alvor er kommet gang i forhandlingerne om en perlerække af revideringer af direktiver og forordninger samt nye lovforslag i den såkaldte 'Fit for 55'-pakke fra sommeren 2021. Pakken skal samlet sørge for, at EU lever op til Klimalovens bindende målsætning om at reducere Unionens klimaudledninger med 55% inden 2030.

Margretes opgave har især været den lovgivning der hedder 'forordningen om byrdefordeling' (Effort Sharing Regulation' på engelsk), der sætter bindende nationale reduktionskrav for hvert EU-land for de sektorer, der ikke er omfattet af kvotehandelssystemet (ETS): Vejtransport, opvarmning og afkøling af bygninger, landbrug, affaldshåndtering og småindustri. Forhandlingerne begyndte i midten af marts og fortsatte indtil regeringerne (Rådet) og Europa-Parlamentets forhandlere blev enige om det endelige kompromis 9. november.

Ud over byrdefordelingen blev forhandlingerne også afsluttet på CO2-standarder for biler, på udledning og optag af kulstof fra arealanvendelse og skov (LULUCF), klimatold, kvotehandelssystemet og den sociale klimafond. Forhandlingerne pågår endnu på direktiverne om energieffektivitet, vedvarende energi, industrielle udledninger og energibeskatning samt flere transportrelaterede love.

Lønåbenhed

Kort før sommerferien fik Kira som chefforhandler mandat fra Europa-Parlamentet til at påbegynde forhandlingerne med medlemslandene om et nyt lønåbenhedsdirektiv. Men det er ikke en let sag at bygge bro mellem 27 medlemslande og Parlamentet, så efteråret bød på mange og lange forhandlinger. Først med Frankrig som forhandler på vegne af medlemslandene, senere Tjekkiet (formandsskabet i Rådet skifter hvert halve år - Danmark får andet halvår af 2025).

Men det hårde arbejde bar frugt, og et par dage før jul kunne vi præsentere en aftale. Det nye lønåbenhedsdirektiv sikrer, at ansatte får adgang til den information, de skal bruge til at vurdere, om de får en fair løn. For store virksomhed gælder det, at de skal beregne og offentliggøre deres løngab mellem mænd og kvinder, mens ansatte i mindre virksomheder og deres tillidsrepræsentanter nu får ret til afgørende løninformationer i virksomhederne.

Direktivet er også det mest inkluderende stykke lovgivning, vi nogensinde har lavet i EU. For første gang i historien har vi både en reference til ikke-binære personer og såkaldt intersektionel diskrimination. Så der er i den grad tale om et stykke EU-lovgivning, som der står SF på, og det er vi meget stolte af.

Migration

Frygten for nye, store migrationsstrømme er tilbage. Vi hører meget lidt om bekymring for de mennesker, der flygter, men mere om risikoen ved at blive overrendt af migranter. I De Grønne holder vi fast i, at Europa ikke skal være omgivet af mure og pigtråd. Det skaber bare endnu farligere ruter til gavn for menneskesmugleres 'forretningsmodel'.

Vi har set frygtelige eksempler på vold og ligegyldighed med menneskeliv ved Europas ydre grænser. Det skal stoppe. Vi må forholde os til, hvorfor folk flygter og finde holdbare løsninger. Det kræver større solidaritet mellem EU-landene og fra EU-landene overfor det stigende antal mennesker, der lider under konflikter og klimaforandringer. Kun når vi står sammen, kan udfordringerne håndteres, og Danmarks retsforbehold forhindrer os ikke i at udvise solidaritet.

Samtidig ser vi, at den store konservative gruppe, EPP, rykker mod højre. Deres formand, Manfred Weber, gnubber albuer med Italiens nye premierminister, Meloni, og har også talt for at lave modtagecentre uden for EU. Der pågår en intern kamp i den konservative gruppe, hvor nogle vil alliere sig med det yderste højre, mens andre vil forblive centumpartier. Hvor kampen ender, bliver afgørende for Europa – både på migrationsspørgsmålet, men også i andre politiske spørgsmål.

Miljø: Udsættelse af kemikalielovgivning, men fokus på spildevand og naturgenopretning

Handlingsplanen for nulforurening, en anden af den Grønne Pagts hjørneste, led et stort knæk, da EU-Kommissionen i oktober afslørede, at den ville udskyde den længe ventede opdatering af kemikalierereguleringen (REACH) fra slutningen af 2022 til slut 2023. Et år er allerede lang tid, men på grund af EU-valget i foråret 2024 og udskiftningen af EU-Kommissionen kort efter betyder det reelt en forsinkelse på adskillige år, hvilket er dybt bekymrende og må ses som en sejr for den sorte industrilobby.

Vi fik dog udspillene til revidering af flere vigtige direktiver relateret til vand- og luftforurening i oktober, ikke mindst direktivet om rensning af byspildevand, som Margrete kommer til at forhandle det næste års tid.

I juni afslørede EU-Kommissionen sit udkast til en helt ny lov om naturgenopretning. Det er det første nye lovgivning på naturområdet i lang tid og er det eneste konkrete lovudspil fra biodiversitetsstrategien fra 2020. Det er en helt utrolig vigtig lov, da vi desværre er nået til et punkt, hvor det ikke er nok at beskytte den europæiske natur - det er også bydende nødvendigt aktivt at genoprette mest muligt af det, vi allerede har ødelagt. Loven har dog magtfulde fjender, og 2023 vil vise, om EU kærer sig om naturen eller fortsat bøjer af for kortsigtede landbrugs- og industriinteresser.

Borgerklager om Lynetteholmen og danske børn i syriske lejre

I Borgerklageudvalget har vi haft mange spændende sager. Det er her, borgere kan komme, hvis deres nationale og lokale myndigheder bryder EU's love. Vi har det seneste år blandt andet samarbejdet med Klimabevægelsen og Danmarks Naturfredningsforening. De klagede over, hvordan Lynetteholmen blev besluttet - uden ordentlig vurdering af klima- og miljøpåvirkning og uden at rådføre sig med nabolandene, der jo også bliver påvirket af et så stort bygningsværk i Øresund.

Sammen med organisationen Repatriate the Children håber vi her i foråret at kunne skabe opmærksomhed på de arme børn, der er efterladt i de syriske lejre med deres mødre. En spansk bedstemor fik igennem sin sag i Borgerklageudvalget skabt nok røre i Spanien til, at myndighederne tog deres børn og mødre hjem.

Kun de færreste sager er danske, udvalget og klagemulighederne er ret ukendt hos os. Langt de fleste stammer fra Spanien, men også Italien, Frankrig, Tyskland, Polen m.fl.

Ligestilling: Flere kvinder i bestyrelser, regnbuefamilier og pride i Serbien

Arbejdet med at fremme ligestilling i EU og verden har taget mange former i det forgangne år. Arbejdet med lønåbenhed satte naturligvis dagsordenen, men 2022 blev også året, hvor det længe ventede direktiv om kønsbalance i bestyrelser blev vedtaget. Forhandlingerne har ellers stået stille siden 2014, da det ikke var muligt at finde opbakning blandt medlemslandene. Men tiden var nu moden, og det blokerende flertal, Danmark inklusiv, blødte barrikaderne op og banede vejen for nye europæiske måltal for repræsentation af kvinder. Nu venter vi blot på den danske implementering, som ingen pt. har taget fat i.

Kira deltog i september i EuroPride i den serbiske hovedstad Beograd, hvor hun sammen med en gruppe kollegaer og aktivister marcherede i gaderne for alles ret til at elske, hvem de vil. Den serbiske regerings støtte til paraden hang i en tynd tråd indtil sidste øjeblik, og det var en noget anden oplevelse, end man kender det fra København. Så meget desto vigtige var det, at både Parlamentets LGBTI-gruppe og flere af de De Grønne var til stede og bakkede op. Det gør vi også næste år på Malta.

Sidst på året begyndte arbejdet med ny vigtig lovgivning, da EU-Kommissionen i december præsenterede et nyt direktiv-forslag, der skal sikre, at forældreskab, der er fastslået i en EU-medlemsstat, også anerkendes i

alle de øvrige medlemsstater. Forslagets formål er at beskytte især børn i regnbuefamilier, da særligt de kan opleve, at deres familieform ikke anerkendes, når de flytter fra et medlemsland til et andet. Børn har ret til deres forældre, så det skal vi selvfølgelig have gjort noget ved i det kommende år!

Besøg i Palæstina

Margrete er næstformand i Palæstinadelegation, hvor arbejdet først og fremmest retter sig mod Israels besættelse af Palæstina, der nu har været i over 55 år og bliver stadigt værre for palæstinenserne. Israels krænkelser af Folkeretten har længe været dokumenteret, men hidtil har omverdenens reaktion kun været verbal - det har ingen mærkbare følger haft for Israel.

20.-24. februar var Margrete i Palæstina med Parlamentet, og Margrete var leder af delegationen. Israels ulovlige bosættelser og deres de facto annektering af store dele af Palæstina er speedet gevaldigt op med den nye højre-rabiater regering i Israel: huse rives ned i hidtil uset tempo, mennesker fordrives fra deres hjem og jord, fængslingerne også af børn tager til, og drabene på civile øges. I fjor blev mindst 150 dræbt. Men også internt i Palæstina er der problemer, og delegationen efterlyste en snarlig dato for valg både af præsidenten og den lovgivende forsamling (de sidste valg var i 2005 og 2006). Frustrationerne øges, ikke mindst hos ungdommen. Alle, der ønsker viden om de konkrete menneskeskæbner og den generelle udvikling, bør læse den fremragende israelske avis Haaretz.

Parlamentet holder fast ved den internationale vedtagelse om en to-statsløsning dvs. et frit og levedygtigt Palæstina indenfor 1967-grænserne med Østjerusalem som hovedstad - og uden israelske bosættelser. Det er den eneste holdbare løsning for begge folk. Alt andet vil som det ser ud nu få forfærdende konsekvenser.

Delegationens rapport fra sidste rejse [kan læses her](#).

Mangel på medicin og armlægning med industrien

Sundhedsdagsordenen fylder fortsat meget. I De Grønne arbejder vi mod stærke kræfter i medicinalindustrien, der går mere op i at kunne konkurrere med USA og Kina i udvikling af ny medicin, end de går op i, hvorvidt den medicin, der udvikles, er sikker, effektiv og nødvendig.

Mange europæiske lande har oplevet store problemer med mangel på medicin. Samtidig er antibiotikaresistente bakterier et skræmmende og voksende problem, men også et godt eksempel på, at udvikling af ny medicin handler mere om økonomiske gevinster end om, hvad vi står og mangler. Løsningen ligger først og fremmest i at mindske (over)forbruget af antibiotika både til mennesker og dyr.

Sammenhængen mellem sundhed hos mennesker, dyr og naturen spiller en stor rolle for vores sundhedskriser - og her har vi i den grad brug for stærke grønne stemmer, hvis vi skal forebygge og bremse disse kriser.

En overordnet global trussel, som blev tydelig med Coronapandemien, er vores afhængighed af produktion i Kina og Indien, men mest skræmmende var, hvor trægt det går med at få Europa til reelt at udvise solidaritet med det globale syd. Både den heftigt finansierede industri og mange regeringer har modsat sig den hele nødvendige deling af vaccineopskrifterne.

At ingen er sikre, før alle er sikre, holder De Grønne fast i - også på sundhedsområdet.

Arbejdsmarked: Mindsteløn og bedre rettigheder for platformsarbejdere

I oktober blev EU's medlemslande og Europa-Parlamentet enige om en ny ramme for europæiske mindstelønninger. Der er ikke tale om en fælles mindsteløn, men det nye direktiv pålægger medlemslandene at fastlægge kriterier for, hvordan mindstelønnen i landet fastsættes. Eksempelvis baseret på købekraften i det pågældende land og udvikling i lønnen og produktiviteten i landet.

Fra dansk side er der dog forsat stadig stor bekymring og modstand mod forslaget, da man frygter, at lovforslaget kan komme til at skade vores danske arbejdsmarkedsmodel, hvor lønninger aftales mellem parterne. Derfor har Danmark og Sverige nu besluttet samlet at bede EU-Domstolen vurdere, hvorvidt direktivet ligger inden for traktaternes rammer - den sag følger vi naturligvis tæt i Bruxelles.

Flere og flere i EU arbejder som såkaldt "falsk selvstændig" i en platformsvirksomhed som eksempelvis mad-leverandør eller rengøringshjælp. Det marked er i dag det vilde vesten på arbejdsgiverens vilkår, og det skal reguleres af EU. Kort før jul vedtog beskæftigelsesudvalget sit mandat til at påbegynde forhandlingerne med medlemslandene om et nyt direktiv, der skal beskytte platformsarbejdere. Det arbejde følger vi også tæt.

Ukraine-angrebet medfører betydelige økonomiske sanktioner mod Rusland

EU har det seneste år vedtaget en lang række sanktionspakker som reaktion på Ruslands invasion i Ukraine, og præcis et år efter det russiske angreb nåede EU-landene til enighed om en tiende sanktionspakke. Sanktionspakkerne er vedtaget i forlængelse af de eksisterende tiltag, der har kørt siden 2014 efter Ruslands ulovlige annektering af Krim. Der foregår en tæt koordinering mellem EU og ligesindede internationale partnere i bl.a. G7 for at sikre en effektiv tilgang til sanktionsarbejdet, der også rammer Hviderusland.

De europæiske sanktioner mod Rusland indeholder markante finansielle restriktioner: fx forbud mod transaktioner med den russiske centralbank, hvilket begrænser centralbankens adgang til egne valutareserver. Desuden er de største russiske banker udelukket fra det internationale betalingsformidlingssystem SWIFT.

Der er indført forbud mod salg af værdipapirer til Rusland i alle EU-valutaer (inklusive danske kroner), og der er indført specifikke sanktioner rettet mod Ruslands energisektor, individuelle sanktioner mod en lang række personer og virksomheder samt fratagelse af Ruslands fordelagtige handelsvilkår inden for rammerne af WTO (lavere toldsatser, bl.a.).

Afkoblingen fra adgangen til vestlig teknologi og mange internationale virksomheders exit vil svække russisk produktivitet og investeringer på længere sigt. I kombination med det internationale prisloft på russisk olie og EU's forbud mod import af russisk olie transporteret via søvejen vil det reducere de russiske offentlige indtægter og yderligere svække udsigterne for russisk økonomi.

Ønsker du løbende opdateringer fra Europa-Parlamentet, kan du tilmelde sig SF's EU-nyhedsbrev, som Margrete og Kira udsender ugentligt: <https://sf.dk/eu-nyhedsbrev/>